Poštnina plačana v gotovini. Maribor, petek 22. aprila 1938 Štev. 92. Leto XII. (XIX.)

MARIBORSKI VEČERNIK „JUTRA"

Cena 1 Din

Uredništvo in uprava: Maribor, Grajski trg 7 / Tel. uredništva in uprave 24-55
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 14. uri / Velja mesečno prejeman v upravi ali po pošti 10 din, dostavljen na dom 12 din / Oglasi po ceniku / Oglase sprejema tudi oglasni oddelek »Jutra« v Ljubljani / Poštni ček. rač. št. 11.409

Teror od spodaj

V zadnjem času je v naši politični javnosti precej govora o raznih letakih in brošurah, ki preplavljajo državo. Govora pa je tudi o pojavu »terorja od spodaj«, ki ga beležijo razni listi v zadnjem času. Požig, uničevanje vinogradov in sadonosnikov političnemu nasprotniku, razbijanje okenskih stekel itd. To so najnovejše metode političnega znašanja nad političnim nasprotnikom. Te pojave beležijo predvsem v savski in primorski banovini, v manjšem obsegu pa tudi v nekaterih drugih naših banovinah. Tudi v naši banovini so se v zadnjih dveh letih pripetili dogodki, ki ne morejo imeti v bodočnosti dobrih, ugodnih posledic za povzročitelje.

V nekaterih naselbinah savske in primorske banovine pa so v zvezi z nekaterimi občinskimi volitvami in strankarskimi prestopi poedincev zavzeli ti pojavi že takšen obseg ter ponavljanje, da se je te dni oglasilo celo osrednje glasilo Jugoslovenske radikalne zajednice »Samouprava« v Beogradu, ki je na naslov teh pojavov, naperjenih predvsem proti nekaterim njenim pristašem, pričela deliti svarilne nauke in opomine radi tega »terorja od spodaj«, ki si ga v afektu politične razburjenosti dovoljujejo imaginarni neodgovorni poedinci iz množice.

Sedaj pa se ob sličnih pojavih oglaša med drugim tudi splitski »Zov sa Jadrana«, ki navaja med drugim sledeče zanimive okoliščine: »Vsi se dobro spominjamo volitev 5. maja 1935. Par mesecev pred tem, predno so bile izvedene volitve, se je porajala v naših krajih agitacija. Toda topot se ni omejila agitacija na zborovanja, plakate in letake. Ta agitacija je tedaj privzela določne oblike terorja od spodaj. Ta teror so izvajali nekateri uprav na zverinski način. Ljudem, ki niso hoteli glasovati za Mačka oziroma ki so bili osumljeni, da ne bodo hoteli glasovati zanj, so požigali hiše, uničevali vinograde, pokončali polja, napadali jih ter pobijali. Kar pa je najvažnejše: Ta teror ni nastal iz spontane pobude naroda samega. Servirali so ga narodu kot strahovalno sredstvo v predvolilni kampanji. Takšni slučaji, ki se ponavljajo tudi danes, pa se v bodoče ne bi smeli dovoliti in bi se morali na vsak način preprečiti. Mnenja smo, da bi morala oblast najstrožje postopati proti onim, ki terorizirajo. Volilna agitacija bi se smela dovoliti le par dni pred volitvami. S tem bi se ohranilo pravo razpoloženje naroda, zlasti pri nas, kjer se čuti ta teror od spodaj. Izid volitev bi bil pravičnejši. V Bolgariji so n. pr. ob priliki zadnjih parlamentarnih volitev uvedli zanimivo novost: Oni, ki niso plačali predpisanih davkov, niso imeli volilne oziroma glasovalne pravice. Tudi v naših krajih so primeri, ko ljudje, zapeljani po iluzijah in frazah demagogov, ne ustrezajo dolžnim obveznostim napram državi. Ne bi bilo napak, ko bi se slične reforme uvedle tudi pri nas.«

Te značilne navedbe drastično osvetljujejo prilike ob našem Jadranu. Ne bomo se spuščali v podrobna razčlenjevanja. Nas bi zanimala predvsem ugotovitev: Kje je pravi, resnični neposredni vzrok, ki je omogočil, da sploh kdo misli, da lahko nemoteno in nekaznovano vrši ta »teror od spodaj«. Kako je mogoče, da se ti izbruhi terorističnih nagibov stopnjujejo do takšne stopnje in da se celo ponavljajo? Iz tega vidika se nam zdijo tožbe »Samouprave«, ki je doslej molčala, nekoliko zakasnele in pozne.

Moskva izstopi iz Društva narodov!

PARIZ, 22. aprila. Veliko senzacijo današnjih, dopoldne izišlih pariških dnevnikov tvori vest iz Moskve, da se sovjetska vlada resno peča z mislijo, da izstopi iz Društva narodov v Ženevi. Sovjetska vlada vidi namreč po izpovedbah krogov, ki so ji blizu, angleško-italijanski dogovor z dne 16. aprila precejšnje okrnjenje svojega prestiža. Isto velja tudi glede francosko-italijanske pogodbe, ki se pripravlja. S priznanjem italijanskega imperija po Društvu narodov v Ženevi bi utrpela politika moskovske vlade težak poraz. Ker pa ne mara sovjetska vlada nastopati proti Angliji in Franciji, meni, da je bolje, da zapusti Društvo narodov v Ženevi, da prepreči na ta način nepotrebna trenja. V tej zvezi so bili nujno poklicani v Moskvo sovjetski poslaniki v Parizu, Londonu in Pragi.

PARIZ, 22. aprila. Današnji pariški listi izražajo vznemirjenje z ozirom na intrige, ki se pripravljajo v Ženevi proti priznanju italijanskega imperija. »Petit Parisien« ter »Journal« kažeta z prstom na Moskvo, vendar pa je upati, da se bo navzlic določbi glede potrebne soglasnosti sklepa o priznanju posrečilo najti v Ženevi izhod, da se omogoči nadaljevanje angleško-francoske diplomatične ofenzive. Tudi se je že našla formula, po kateri naj se objadra ta nevarna točka soglasnosti, če bi sovjetska Rusija hotela izvesti svoj prvotni načrt motenja. V tem primeru bi svet Društva narodov v Ženevi z večino glasov vsem članicam Društva narodov nujno priporočal, da ustrežejo politiki realnosti in da se prizna italijanski imperij. V tej zvezi omenjajo listi pariške in londonske konference glavnega tajnika DN Avinola, ki je prišel v Pariz in London po navodila, ki naj služijo kot podlaga pri majskem zasedanju sveta Društva narodov.

Francija ter Italija si priznata skupne interese v Sredozemlju in Severni Afriki

PARIZ, 22. aprila. Italijanski zunanji minister grof Ciano in francoski odpravnik poslov Blondel sta se sestala danes dopoldne v palači Chighi k prvemu službenemu razgovoru glede francosko-italijanskega sporazuma. Namen teh razgovorov je sestava besedila o skupni in ločeni izjavi tako Francije kakor tudi Italije, s katero si obe državi še pred sestankom sveta Društva narodov priznata obojestransko skupne interese v Sredozemskem morju in pa v Severni Afriki. Francija izjavlja v tem dokumentu, da bo po svoji delegaciji v Ženevi podprla angleški predlog za priznanje italijanskega imperija. 15 maja prizna Francija po svojem novem poslaniku v Rimu aneksijo Abesinije. Za novega poslanika bo najbrže imenovan dolgoletni berlinski poslanik Francois Poncet.

Katastrofalen obseg turškega potresa: 1000 mrtvih, 50.000 ljudi brez strehe

LONDON, 22. aprila. Po poročilih, ki so prispela semkaj iz Istambula, je obseg zadnjega potresa v Anatoliji v pokrajini Kiršehir naravnost strahovit in katastrofalen. Po uradnih podatkih je bilo v stanovanjih ubitih 800 ljudi radi zrušenja zidov in stropov. Zdi se pa, da presega število smrtnih žrtev 1000. Potres se je v noči na 21. t. m. ponovil v obliki nekaterih močnih potresnih sunkov. Oblastva poročajo, da je skupno 50.000 ljudi brez strehe. Zemlja je na številnih mestih razkopana. Iz razpok zemeljskih plasti prihajajo topli vrelci in se vzpenjajo strupeni plini. Cele rodbine so bile po hišah pobite: Ponekod so kmečke hiše s stanovalci in živino izginili v globočini zemeljskih plasti. Turška vlada je sklicala zbornico k nujni izredni seji, na kateri se bodo sklenili nujni ukrepi za pomoč potresnemu ozemlju.

Okrepitev vojaške in politične zveze med Londonom in Parizom

LONDON, 22. aprila. Vse diplomatične priprave za obisk francoskih ministrov v Londonu so končane. Francoski ministri se bodo razgovarjali z angleškimi ministri 29. in 30. aprila. Zatrjuje se, da bodo diplomatičnim potom odstranjene vse težkoče, ki so bile na potu popolnemu sporazumu med Francijo in Veliko Britanijo, zlasti kar se tiče Srednje Evrope in Španije. Specialno glede Španije ne bo v zadržanju Francije in Velike Britanije nobenih sprememb. Zahteva republik. Španije, da se razpravlja o tuji intervenciji v Španiji, se ne bo upoštevala, da se ne bi splošna situacija poslabšala. Povdarja se, da bosta Velika Britanija in Francija storili v Burgosu potrebne korake, da ne bi Italija in Nemčija dobili takšnih gospodarskih privilegijev, ki bi ogrožali gospodarske interese Londona in Pariza. Britanski zunanji minister lord Halifax, ki se sedaj nahaja na deželi na počitku, se vrne koncem tedna v London in bo takoj pričel s pripravami ter konzultacijami v zunanjem ministrstvu glede dnevnega reda konference francoskih in britanskih državnikov dne 30. aprila.

Koncesije negušu po maroškem vzoru!?

LONDON, 22. aprila. »New Rewiew« objavlja vest, v smislu katere naj bi se bivšemu negušu odstopila suverenost nad delom Abesinije. To vprašanje naj bi se obravnavalo ob priliki obiska francoskih ministrov v Londonu. Haile Selasije naj bi dobil področje, kakor ga je dala Francija maroškemu sultanu.

Pobrski

Kočevska čuda

V »Braniku« št. 10 a beremo: »Na slovenskem Kočevskem se godijo prava čuda, ko boste prečitali naslednjo sliko — boste dejali. In res se je to zgodilo v nekem lepem slovenskem kraju naše Kočevske. V tem idiličnem gorskem kraju se nahaja sedaj slovenska šola, v kateri se vrši ves pouk v slovenskem jeziku pod vodstvom slovenskega učitelja. Na tej šoli pa poučuje zelo nelojalen nemški župnik, in sicer uči skoro samo v nemščini. Slovenskemu, t. j. državnemu jeziku posveti v vsaki uri le borih pet minut. Dasi je na šoli od 60 otrok komaj 14 nemške narodnosti, vendar kljub odredbam cerkvene in politične oblasti v svoji izredni lojalnosti in vestnosti uči več nemški kot slovenski. Nič pa ga pri tem ne moti, da sprejema iz slovenskih rok slovenskega šolskega upravitelja »zaslužen« honorar od države za svoje »lojalno in državi ugodno« delo na slovenski šoli. A to bi še ne bilo nič. Zgodilo se je še več. Da bi mu ne bilo treba poučevati še onih pet minut slovenski v šoli, je začel klicati v župnišče še one slovenske starše, katerih otroci se uče v šoli verouk v slovenskem jeziku s pretvezo, da podpišejo neko izjavo, s katero zahtevajo od škofijske oblasti za svoje slovenske otroke pouk verouka v nemškem jeziku... Seveda se je nekaj teh udalo, drugi so se pa uprli. Res se čudimo, da tak župnik in veroučitelj še danes poučuje na državni slovenski šoli...«

Vse lepo v žlahti

»Nova doba« poroča v št. 16 pod dopisi iz Laškega: »Pri površnem pregledu smo videli, da bo imel župan letno plačo 7200 din in da ga bodo podpirali tajnik z letnimi 12.000 din, vojaški referent, blagajnik, zvaničnik in en policist. Imeli bomo še nočnega čuvaja in dva cestarja ter babico, ki bo imela letnih 3600 din. Za cestarja bo nastavljen brat obč. odbornika Kolška, en služitelj je brat podžupana, tako da bo ostalo vse lepo v žlahti. Iz drugih postavk posnemamo, da se sokolskim društvom ne da nobena podpora, pač pa Prosvetnemu društvu 1200 din in za telesno vzgojo 3000 din. Silna bremena bodo morali nositi Laščani pri vzdrževanju ljudskih šol, ki jih bo morala naša občina vzdrževati ali vsaj podpirati celih sedem. Ubožni sklad zahteva celih 59.200 din. Ako se prav spominjamo, se je prejšnji naš župan hvalil, koliko bo pridobil z novo občino — revežev. In res se kaže, da je držal besedo. Za brezposelne je določenih 5000 din, za Jegličev akademski dom v Ljubljani 1000 din. Skupaj znašajo osebni izdatki 106.000 din, materialni izdatki 484.000 din ali celotna proračunska potrebščina 590 tisoč din, ki se bo krila z 80% doklado na državne neposredne davke s predpisom 244.000 din; torej se bodo doklade zvišale za 100%, kakor smo to že v naprej napovedovali. Pa to je samo prvo leto, drugo leto bodo možakarji že bolj pokazali svoje rožičke. Zato se pa le veselite Laščani in bodite hvaležni našim klerikalcem, da so nam obesili marijagraško občino, pri čemer so jim pomagali tisti, ki so jim leta 1936. prodali našo občino.«

24 : 14

Narodna banka je imela l. 1937. dobička 56 milijonov dinarjev, od katerih dobe delničarji 24, država pa 14.8 milijonov.

Gospodarske beležke

Nov tečaj turistične marke. Finančno ministrstvo je v sporazumu z odsekom za turizem v trgovinskem ministrstvu določilo tečaj turistične marke za april, maj in junij na 14.50 dinarjev.

Veliko povečanje proizvodnje v Romuniji. Po objavljenih uradnih podatkih se je povečala rudarska proizvodnja v Romuniji v l. 1934. do 1937. takole: Proizvodnja **manganove rude** je znašala l. 1934 12.057 ton l. 1935, 19.795, l. 1936. 30.576 in l. 1937. 50.749 ton. **Železne rude:** leta 1934. 83.590, l. 1935, 93.818, l. 1936. 108.429 in l. 1937. 128.592 ton. **Piritove rude** (v istih letih): 4.001, 9.855, 10.000, 10.717 ton. **Bakrene:** 887, 1.241, 1.580, 1.125 ton. **Aluminija:** 1.458, 1.468, 2.039, 6.016 ton. **Vizmuta in molibdena:** 6, 14, 45, 27 ton. Proizvodnja romunske rude je torej prav znatno napredovala.

Znižanje nakupnih cen za staro železo. Tvornice, ki nakupujejo staro železo za potrebe svoje proizvodnje, so znižale nakupno ceno za staro železo za 15 par pri kilogramu in ostanejo vsi drugi nakupni pogoji še nadalje v veljavi.

Naš trgovinski promet s Češkoslovaško se letos ne razvija ugodno. Po češkoslovaški statistiki je češkoslovaški uvoz iz Jugoslavije v prvem četrtletju nazadoval od lanskih 89 na 54 milijonov, medtem ko se je v istem času češkoslovaški uvoz v Jugoslavijo povečal od lanskih 82 na 125 milijonov Kč. Za nas je torej trgovinska bilanca s Češkoslovaško postala letos zelo pasivna.

Likvidacija banovinske hranilnice. Kakor poročajo iz Splita je bila izdana banska uredba, v smislu katere se odreja likvidacija banovinske hranilnice za primorsko banovino.

Sportno gibanje

Razpored kolesarskih dirk za državno prvenstvo. Na seji sportne komisije Kolesarskega saveza kr. Jugoslavije so se določili termini za letošnjo državno prvenstvo in sicer: Cestno državno prvenstvo za juniorje bo dne 12. junija na progi Celje - Maribor. Cestno državno prvenstvo prvorazrednih dirkačev bo 21. avg. na progi Ljubljana - Zagreb. 25. septembra bo na dirkališču Hermesa v Ljubljani državno prvenstvo za juniorje in prvorazredne dirkače, dočim bo gorsko državno prvenstvo za juniorje in prvorazredne dirkače dne 9. oktobra na progi Zagreb - Sljeme. Propozicije za posamezne dirke bodo pravočasno objavljene.

Vsem kolesarskim klubom! Kolesarski savez kraljevine Jugoslavije naproša svo je člane, da javijo čim preje termine svojih letošnjih prireditev.

Nova lahkoatletska pravila. Dne 1. maja stopijo v veljavo nova določila za start ki so bila sprejeta na zadnjem kongresu v Parizu. Po tej spremembi se mora starter po možnosti tako postaviti, da bo od vseh startujočih enako oddaljen. Izrecno je bilo tudi določeno, da mora tekač pred strelom popolnoma mirno tičati v startnih luknjah. Pri drugem nepravilnem star tu sledi, kakor doslej, izločitev — razen v desetoboju; vendar pa je smatrati kot nepravilen start samo tedaj, če je bil atlet, ki ga je zakrivil, izrecno opominjan po starterju.

Precej negotov je izid nedeljske nogometne tekme med SK Železničarjem in SK Hermesom iz Ljubljane, ki bo na stadionu SK Železničarja ob Tržaški cesti. V predtekmi bo odločilna tekma za vstop v prvi razred LNP in sicer med SK Lendavo in pobreško Slavijo.

Nov svetovni rekord v plavanju. Mladi nizozemski plavalec Cor Kint iz Rotterdama je postavil na 200 m v hrbtnem plavanju nov svetovni rekord v času 2:41. Prejšnji rekord je imela danska plavalka Hoeger, ki ga je postavila 14. februarja l. 1937 s časom 2:41.3.

Tekmovanje za državno nogometno prvenstvo se nadaljuje v nedeljo 24. aprila z naslednjimi tekmami: Concordia:Bask, Hašk:Slavija, BSK:Gradjanski, Jedinstvo : Hajduk in Ljubljana:Jugoslavija.

Prekinjena prvenstvena tekma ISSK Maribor:SK Železničar se bo nadaljevala! V »Službenem Vestniku« LNP poziva Okrožni odbor LNP Maribor, da do prihodnje seje poslovnega odbora LNP sporoči termin za odigranje ostanka prekinjene prvenstvene tekme ISSK Maribor:SK Železničar. Na podlagi sodniških poročil se Franc Frangeš preda k. o. in se obenem suspendira. Značilno je, da o nedeljskih nesportnih dogodkih v Mariboru pišejo zdaj tudi že ostali listi po državi in zahtevajo od odločilnih faktorjev energičnih ukrepov, da se ne bodo več ponavljali.

Poverjeništvo sodniškega odbora LNP v Mariboru (službeno). K tekmam dne 24. t. m. so delegirani ss. gg. Bergant, Bizjak, Jančič, Klanšček, Konič, Kopič, Peteln. Pismena navodila pri Putniku. — Plenarni sestanek mariborskih sodnikov bo v petek, dne 29. t. m., ob 20. uri pri Zamorcu. — Poverjenik.

Okno v svet

Edvard Daladier

Od profesorja do ministrskega predsednika — Pekarna gospoda Daladiera

Prava provansalska pekarna mora dišati po vlažnih otrobih, ostrem janežu, eksotičnem muškatu, svežih zelenih mandljih, predvsem pa po onem, kar pomeni najbolj priljubljeno južnofrancosko dišavo, po »le bon ail«, to je po dobrem česnu. Če stopi človek v tako pekarno, ga poščegeta v nos dušljiv dim. Za kurivo uporabljajo namreč lesni premog, velika peč, zgrajena iz neoklesanih kamnov, se ves teden vztrajno kadi. Razumljivo je, da je tudi v Orangeu, glavnem mestu vroče in rodovitne pokrajine Vauchise, več čistih »patiserij« (slaščičarn) po pariškem vzorcu. Vendar pa kmečkemu prebivalstvu tega mesteca ne ugajajo gladki pulti iz mramorja, preveč čiste in nekako brezoblične izložbe za bleščečimi steklenimi ploščami, niti ne napihnjeni naslovi kakor na primer »Imperial«, »Cesar«, »Napoleon«. Radi tega ti ljudje najraje kupujejo hrustave dolge hlebe belega kruha in s sladkim grozdičjem umešen rženi kruh iz stare pekarne gospoda Daladiera, ki je svojo obrt podedoval od očeta, ta pa spet od svojega očeta in deda.

Minister za pultom in politika.

Pek v Orangeu je brat Eduarda Daladiera. Ostal je pri svojem velikem koritu

EDVARD DALADIER

za mesenje testa, ostal je zvest obrti svojih prednikov, Eduard pa je šel v Pariz, da bi tam mesil testo zgodovine. Meščani iz Orangea pa vendarle zelo pogostoma srečujejo »gospoda ministra«, ko prihaja k svojemu bratu peku na obisk. Take prilike seveda vestno uporabljajo za to, da med kupovanjem maslenih rogljičev in »brioche« (kolačkov) izražajo svoje pritožbe nad »prokleto vlado« oziroma, kakor pravijo Francozi: »sacre gouvernement« v Parizu. To je nemara znamenje tesnih stikov velikega francoskega politika z narodom. Sam sebe rad naziva »Jakobinca« in se smatra za odrastek naroda, ki je po njegovem mišljenju edini poklican, da vodi usodo francoske demokracije.

Grobijan. — »Bik iz Orangea.«

Vodstvo francoskega naroda je prevzel zdaj mož, ki mu manjka najznačilneiši znak francoskega značaja. Manjka mu one pripravljenosti za dokaze in one vijugavosti, ki sta iz Francozov naredili mojstre diplomatskih fines. »Daladier je sicer grobijan, toda obenem je on edini, ki se lahko postavi po robu grobijanu iz nasprotne strani.« To mišljenje ste v dobi zadnje vladne krize lahko ponovno slišali na hodnikih francoske zbornice in senata. Zelo dobro označuje Daladiera tudi vzdevek, ki so mu ga prišili objestni buljvarski listi, ko so ga nazvali »bik iz Orangea«.

Besni izbruhi na govorniškem odru.

Tudi po zunanjosti ima Daladier značilnosti, ki spominjajo na bika. Glava mu leži na širokem tilniku, za udarec je vedno pripravljen in neprestano preži na to, da bi zgrabil nasprotnika za njegovo slabo stran, če ga ta nadkriljuje s svojo fineso in ga prekaša tudi po moči. Tak stoji na govorniškem odru v skupščini in vsakdo se boji izbruha njegove besnosti. S pestjo bije po polici in ne okleva, da ne bi s steklenico za vodo odgovoril govorniku, ki mu je v lice zabrusil besedo »ubijalec« — kakor so to pogostoma delali člani skupščinske desnice po februarskih nemirih na Trgu Sloge leta 1934. V ministrstvih, kjer je do zdaj delal, so se ga vsi tajniki, uradniki in sluge vedno bali. Daladier kaznuje takoj vsak pregrešek prot. disciplini, zamujanje uradnih ur, prepozno prihajanje v urad in vsakršno zadrževanje spisov. V vojnem ministrstvu, kjer je že večkrat imel uzde v rokah, je uvedel tak red kakor v vojašnicah, če smemo verjeti pripovedovanju tamkajšnjih uradnikov.

Pacifist v strelskem jarku.

Svojo kariero je sedanji ministrski predsednik, ki ima zdaj štiri in petdeset let, začel kot profesor zgodovine v Orangeu, in ima še zdaj navado, do v svojem rojstnem mestu dvakrat na leto predava šolski deci kaj iz zgodovine. Pri tem jim poskuša s preprostimi besedami objasnjevati zapletene oblike važnih političnih vprašanj. Še bolj značilni za razumevanje Daladierove osebnosti pa so njegovi doživljaji v svetovni vojni. Vzgojen je bil po miroljubnih pojmih, svojo mržnjo proti vojni je gojil in izražal v neštetih gostilnah in strankinih lokalih v Provansi, obotavljal se je celo, da bi šel na bojišče, ko pa je le odšel tja, je bilo to samo zato, da bi bojevitim Francozom dokazal, da miroljubnost ni isto kakor strahopetnost. Kot »poilu« (vojak) je v sivem vojaškem plašču gazil pred Verdunom krvavo blato; kot izvidnik je preživel marsikatero tesnobno uro v zemeljskih lijakih, ki so jih izdolble granate in so jih potem ljudje obdali z bodečo žico. V bajnem siju pisanih raket, ki so se dvigale nad Ardeni proti nebu, je Daladier z bajonetom na puški neustrašno jurišal na nasprotnike, ki jih v duši ni smatral za nasprotnike. Vojak Daladier je kljub sumničenju častniškega kadra, ki je v njem slutil nevarnega političnega agitatorja in hujskača, napredoval do poročnika. Eden njegovih četnih tovarišev je bil podčastnik Maginot, čigar ime je postalo slavno z zgraditvijo betonskega obrambnega pasu in ki obenem obeležuje pojm francoske varnostne politike, ki naj Francijo varuje pred novimi sovražnimi vdori.

Briandov nasprotnik.

Od leta 1919 pripada Daladier francoski narodni skupščini. Je prijatelj Herriotu, ki mu je prvi ponudil ministrski sedež; kmalu pa mu je Daladier postal najhujši tekmec v borbi za vodstvo radikalno-socialistične stranke. Med onimi, ki so Daladiera najhuje mrzili, je bil tudi Briand. Ko mu je leta 1929 ta znani mirovni apostol onemogočil sestavo prve vlade, je Daladier z rdečim licem in nabreklo žilo na čelu parlamentarnim poročevalcem zaklical: »Ta stari spletkar me je izdal.« Najbolj čudno pa je to, da mu taki netaktični in nepremišljeni trenutni izpadi, kakršnih je v Daladierjevem življenju kar preveč, stvarno niso posebno škodovali. Ko je 6. februarja 1934 njegova policija streljala na nacionalistične demonstrante na Trgu Sloge, se je zdelo, da bo to konec njegove kariere. Kmalu nato se je Daladier začel navduševati za teorije narodnega ekonoma Silvija Gesella o denarju, ki sčasoma postopno izgublja svojo vrednost. Odpotoval je v Wörgl v Avstrijo, kjer so ravno takrat delali poskuse z »denarjem, ki gasne«, potem pa se je vrnil v Pariz kot oznanjevalec vede, ki postavlja kot pogoj za finančno rešitev sveta tak denar, ki iz leta v leto izgublja po pet odstotkov svoje vrednosti. Namesto obresti torej izguba, kar je nekakšno prisilno sredstvo, da se denar ne zbira, ampak da ga ljudje stalno uporabljajo za proizvajanje. Če bi k Francozom, tem izrazitim štedljivcem in rentnikom, prišel s takim predlogom kdo drugi, bi ga najbrže kamenjali. »Močni Edvard«, kakor ga imenujejo njegovi skupščinski tovariši, pa je tudi to krizo preživel. Dolgo ni bilo o njem glasu. Popolnoma se je umaknil v svoje malo stanovanje na severni pariški strani, kjer je z nekim gostilničarjem, nekim kuharjem in nekim šoferjem igral priljubljeno partijo »balote« in je požrl celo knjižnico kriminalnih romanov.

LEON BLUM

Niti, ki vodijo v Nemčijo.

Tedaj pa je napočil čas, ko so na Francoskem ustvarili ljudsko fronto. Ko je prišlo do prve velike demonstracije ljudske fronte, je svet lahko videl Daladiera ob Blumovi in Thorezovi strani na čelu sto tisočev, ki so korakali proti Trgu Nacije. Daladier pa ne bi bil zvest sebi in dosleden v svojem protislovju, če ne bi od svojih takratnih prijateljev krenil zdaj spet na desno. Kot vojni minister je Daladier prepovedal v vojašnicah komunistično čtivo. Eden njegovih zaupnikov, Fernand de Brinon, Ribbentropov osebni prijatelj, je pred nekoliko tedni potoval v Nemčijo, da bi uravnal poti in omogočil ožje stike med Quai d'Orsayem in Wilhelmstrasse.

MAURICE THOREZ
vodja francoskih komunistov

In tako danes Daladiera enako ljubi in mrzi desnica in levica. Nemara bo »biku iz Orangea« uspelo, da se bo ubranil sulic, ki mu jih njegovi zunanjepolitični protivniki skušajo zabosti v ramena, in da bo zapustil pozornico kot zmagovalec. Dvomljivci pa šepetaje postavljajo tole vprašanje: »Ali je borba z biki potekla kdaj brez krvi?«

Zapleteni sodobni paradoksi

Washington, v aprilu 1938. Vsi načrti za ohranitev miru imajo tole skupno točko: Topove, letala in vojne ladje. Vsi načrti za rušenje miru imajo tudi skupno točko: Topove, letala in vojne ladje. Razlika je v tem: Pri prvih načrtih so topovi, letala in vojne ladje poslednja točka, pri poslednjih pa – prva postavka.

Spomnite se CMD!

Politična obzorje

Zborovanja JNS v Mariboru in okolici

V soboto 23. aprila ob 20. uri bo v mali dvorani Narodnega doma redni letni občni zbor sreske organizacije JNS za mesto Maribor. Na občnem zboru bosta poročala o političnih in gospodarskih prilikah gg. bivša ministra in senatorja dr. Albert Kramer in Ivan Pucelj. Vabljeni so vsi somišljeniki brez ozira na to, ali so prejeli vabila ali ne.

V nedeljo 24. aprila ob 10. uri dopoldne bo redni letni občni zbor sreske organizacije JNS za srez Maribor levi breg in sicer v gostilni »Pri lovskem rogu« pri Sv. Lenartu v Slov. goricah. Popoldne ob treh pa bo redni letni občni zbor občinske organizacije JNS v Košakih v Wellejevi gostilni na Aleksandrovi cesti v Košakih. Na obeh občnih zborih bo poročal bivši minister in senator g. Ivan Pucelj.

Razne vesti

V Zagrebu je bil včeraj svečan pogreb žrtev letalske nesreče na Pokleku. Pogrebnim svečanostim je prisostvovala ogromna množica Zagrebčanov. Pogrebni sprevod so spremljali trije bombniki, ki so sipali na krsto cvetje. Na kolodvoru so po molitvah položili krste v pripravljene vagone, s katerimi so jih poslali v Italijo, oziroma v Romunijo. Preiskovalna komisija je po pregledu ruševin ponesrečenega letala in po proučitvi vremenskih in terenskih prilik ugotovila, da je nastala nesreča predvsem radi snežnega meteža, ki je onemogočal vsako orientacijo. Trditve, da je eksplodiral motor, ni mogoče kontrolirati. Tovarna letal Savoya Marchetti je poslala na kraj nesreče dva svoja inženjerja, ki sta ugotovila, da je nastala nesreča po naključju ter da je izključen vsak defekt v motorju ali v konstrukciji letala. Med žrtvami je tudi najslavnejši italijanski letalec major Andrino Bazzula, ki je sodeloval v svetovni vojni v letalskem oddelku, ki mu je poveljeval D' Anunnzio. V Italiji je vest o njegovi tragični smrti zbudila veliko žalovanje, ker je veljal kot največji letalski mojster.

Razpisana učiteljska mesta. Med drugim so razpisana sledeča učiteljska mesta. V srezu Slovenjgradec:Pameče, Sv. Andraž, Bele vode, Sv. Janž, Ravne, Št. Ilj, Št. Janž, Dravograd in Sele. V ptujskem srezu: Sv. Bolfenk na Kogu, Runeč, Sv. Urban, Sv. Marjeta, Sv. Miklavž, Sv. Tomaž, Sv. Lovrenc v Slov. goricah, Sv. Duh, Naraple, Sv. Andraž, Majšperk, Sv. Marko, Zavrč, Sv. Barbara, Nova cerkev, Ptujska gori in Sv. Vid. V dravograjskem srezu: Sv. Daniel, Kaplja, Kotlje, Lokovec, Sv. Primož, Remšnik, Muta, Prevalje in Ribnica na Poh. Srez Maribor desni breg: Dobrovci, Sv. Marjeta na Poh., Zg. Polskava, Reka, Lehen, Sv. Marjeta na Drav. polju, Rače, Ruše, Slivnica, Tezno, Makole in Tinje. Srez Maribor levi br.: Sv. Ana, Sv. Barbara, Sv. Benedikt, Sv. Duh, Gradišče, Sv. Jurij ob Pesnici, Sv. Križ, Gor. Kungota, Lokavec, Sv. Martin, Sv. Trojica, Vitečka vas, Sv. Anton, Št. Ilj, Jarenina, Sv. Jurij v Slov. goricah, Sv. Lenart, Sv. Rupert, Šmarjeta ob Pesnici in Marija Snežna. Ljutomerski srez: Apače, Križevci, Ščavnica, Sv. Jurij, Šafarsko, Cezanjevci, Kapela, Gor. Radgona in Vučja vas.

Mednarodni šahovski turnir v Ljubljani. Včeraj je bilo X. kolo in je sedaj stanje naslednje: Kostić 8, Szabo 7 in pol, dr. Trtakower 6 in pol, dr. Trifunović 6 (1), dr. Astaloš 5 in pol (1), Pirc 5 in pol, Bröder, Vidmar ml. 5, Steiner, dr. Vidmar 4 in pol (1), Nedeljković 4 in pol, Foltys 4 (1), Furlani 3 in pol, Preinfalk, Tot 3, Šorli 1 (1).

Ptujske novice

Sezonski delavci za Nemčijo. Mariborska delavska borza bo tudi letos odposlala večje število sezonskih delavcev v Nemčijo. V ta namen bo posloval v petek 23. t. m. ob 16. uri na mestnem magistratu zastopnik Delavske borze in zastopnik nemškega posredovalnega urada. Interesentje naj se ta dan javijo. Delavci morajo biti predvsem vešči poljskih del in ne smejo biti starejši nad 40 let. Stroški potovanja s potnimi listinami so proračunjeni na din 380.

Noži in ročice... 30 letnega viničarja iz Gruškovca v Halozah sta napadla mlajša moška, ko se je vračal proti svojemu domu. Obdelala sta ga z noži po glavi in nogah. Sličen slučaj se je pripetil v Selah na Dravskem polju kočarskemu sinu Iv. Svenšku. Štirje kmečki fantje so se spravili nanj in ga hudo obdelali z lesenimi ročicami ter mu pri tem zlomili desno roko. Oba napadenca sta morala iskati pomoči v bolnišnici.

Zgorelo je gospodarsko poslopje posestnika Jožefa Krapša v Sesteržah pri Majšperku. Požar je zanetila iskra velikonočnega streljanja, ki je padla na bližnjo slamo. Ogenj je uničil tudi gospodarsko poslopje posestnika Antona Fajta v Paradižu pri Sv. Barbari v Halozah.

Mariborske in okoliške novice

Jubilejna številka beograjske „Pravde"

Beograjski dnevnik »Pravda« pripravlja ob priliki državnega jubileja devet jubilejnih številk za posamezne banovine z naklado 250.000 izvodov. V teh številkah se bo prikazal 20 letni napredek vsake banovine posebej, prav tako stanje ter potrebe vsake od naših banovin in tudi večjih mest. Prva jubilejna številka »Prav de« izide 15. maja ter je posvečena Sloveniji, njenim gospodarskim, kulturnim in socialnim potrebam. V strokovno napisanih člankih bo prikazana Slovenija v njenem pravem stanju. Tukaj bo izčrpno ter plastično zajeta njena industrija, trgovina, obrt, turizem in kultura. Te dni se mudi v Mariboru ljubljanski urednik »Pravde«, ki obiskuje posamezna podjetja in tvornice z željo, da zbere na licu mesta objektiven in konkreten material. Naši podjetniki ter industrijci, ki imajo sicer slabe izkušnje iz preteklosti, pa se izogibajo temu, da bi uredniku »Pravde« g. Rakočeviću, znanemu kulturnemu delavcu, šli na roko, četudi gre v tem slučaju stvarno za njih interese. Radi tega prosimo naše industrijce, trgovce, gostilničarje in druge gospodarske ter kulturne činitelje, da gredo našemu novinarskemu tovarišu na roko z vsemi zaželjenimi informacijami in zadevnim potrebnim gradivom.

Vžigalniki, kresilni kamni — mesto gramofonskih plošč

Že delj časa so organi mariborske finančne kontrole zasledovali nekega tihotapca iz Dalmacije, ki je razpečaval tihotapsko blago v večjih količinah, zlasti v južne kraje naše države. Te dni je v dopoldanskih urah predal na železniški postaji Hoče pri Mariboru 25 kg. težak zaboj, ki ga je deklariral kot brzovozno blago namenjeno v Bačko Topolo. Vsebina zaboja naj bi bile po izročiteljevi navedbi gramofonske plošče. Po predaji zaboja je neznani in tajinstveni odpošiljatelj izginil, prej pa se je na postaji informiral, kdaj odhajajo vlaki iz Maribora. Zanimal se je predvsem za večerni vlak, ki odhaja iz Maribora ob 18. uri in se s tem tudi dejansko odpeljal iz Maribora. Njegovo potovanje pa je bilo kratko, ker so ga finančni organi prijeli že v vlaku ter ga odpremili zopet v Maribor. Neposredno po predaji omenjenega zaboja v predpoldanskih urah v Hočah so prispeli na lice mesta organi finančne kontrole ter zahtevali od službujočega prometnika, da jim odpre zaboj z gramofonskimi ploščami. Ko so pa zaboj odprli, so na veliko začudenje našli v njem 9 kg. kresilnih kamnov ter 204 komade vžigalnikov. Organi finančne kontrole so tihotapsko blago zaplenili, izročitelja pa vlovili v trenutku, ko jo je nameraval odkuriti na jug. Aretirali so ga in predali v roke pravice, ki mu bo sedaj temeljito izprašala vest. Ugotovilo se je namreč, da je aretirani tihotapec že večkrat oddal v Hočah večje in manjše zaboje, ki so bili nedvomno istotako napolnjeni s tihotapskim blagom. Širijo se govorice, da so s to tihotapsko afero v zvezi tudi nekateri mariborski okoličani in bo preiskava dognala, v koliko odgovarjajo te vesti tudi resnici. Da se je tukajšnji finančni kontroli tako hitro posrečilo izslediti »velikopoteznega« tihotapca, gre zasluga predvsem preglednikoma g. Premelču Andreju in Jerneju Satlerju, ki sta že delj časa prežala na tajinstvenega tihotapca in mu končno prišla tudi na pravo sled.

SOKOLI! Pozivamo vas, da se v čim večjem številu, v slavnostnih krojih, udeležite v nedeljo dne 24. t. m. poklonitve pred spomenikom blagopokojnega Viteškega kralja Aleksandra I. Ujedinitelja na Rakeku. Odhod z rednimi vlaki ob 5.05 in 9.20 uri. Zbirališče za našo župo na Rakeku pred kolodvorom po prihodu vlaka ob 15. uri. Zdravo! — Starešinstvo župe.

Himen! V zadnjem času so se v Mariboru poročili: Baumgartner Tobija, narednik, Šibenik, in Merlin Marija, hči pekovskega mojstra, Aljaževa 23; Kramaršič Ernest, trgovski odp., Ferkova 3, in Bašič Helena, šivilja, Sombor; Benzia M., diplom. pravnik, Tavankut, in Karturan J. Tavankut; Strgaršek Janez, tov. delavec, Aleksandrova 64, in Kosi Marta, strežnica v splošni bolnišnici; Verdnik Friderik, trgovski pomočnik, in Klajderič Ivana, predica, oba Radvanje, Nova vas. Brcar Stanislav, ključavničar, in Lukežič Marija, šivilja, Tomšičeva 16; Lešnik Karel, radio-monter, in Šubernik Angela, kuharica, Ciril-Metodova 24; Arnuš Edvard, železostrugar, in Rojs Katarina, tkalka, Aleksandrova 64; Božič Roman, prom. žel uradnik, in Slavinka Dopčnik, stud. phil., Meljska 32; Anton Šmid, občinski tajnik v Framu, in Krištof Filomena, hči pos., Vinarje 19; Pristof Fr., trg. pomočnik, in Hobot Jažefa, kuharica, Kejžarjeva 16. — Bilo srečno!

Smrtna kosa. V tukajšnji splošni bolnišnici je umrl v 70. letu svoje dobe upokojeni železničar Anton Jurak. Žalujočim preostalim naše toplo sočutje.

Vidna manifestacija protituberkuloznega tedna. Na povabilo Protituberkulozne lige v Mariboru, naj javnost predlaga, kakšno vidno obeležje naj bi se dalo letošnjemu protituberkuloznemu tednu, je društvo prejelo razne predloge. Pripravljalni odbor se je odločil za manifestacijo z zastavicami z dvojnim rdečim križem, ki je mednarodni simbol protituberkulozne borbe. Z zastavicami se bodo okrasila vsa okna in bo s tem podana največja propaganda in najlepša tiha, toda vendar učinkovita manifestacija, ki je z ozirom na značaj društva naj bolj primerna. Ker je ta ideja izšla iz meščanstva, je vsekakor hvale vredna.

Uporaba umetnega ledu. Mestno poglavarstvo razglaša: Na podstavi § 4 točka 3 in § 9 zakona o zatiranju nalezljivih bolezni izdajam sledečo odredbo: Vsi kavarnarji, gostilničarji, slaščičarji, izdelovalci živil in prodajalci poživil morajo uporabljati za izdelovanje slaščic, sladoleda in vseh vrst hranil, ki pridejo z ledom neposredno in posredno v dotiko samo umetni led. Uporaba naravnega ledu iz okoliških ribnikov je dovoljena samo za hlajenje piva, za vsako drugo uporabo pa strogo prepovedana. Glasom izvida bakteriološke preiskave je led iz okoliških ribnikov nesposoben za užitne svrhe, ker vsebuje veliko število bakterijcoli. Mestno poglavarstvo bo v smislu § 9 cit. zakona po svojih organih vršilo strogo nadzorstvo nad to odredbo in bo proti protivnikom uvedlo kazensko postopanje po določilih §§ 61 in 62 zakona o zatiranju nalezljivih bolezni.

100 Din za CMD daruje odbor društva »Dijaški dom« mesto cvetja na grob svojemu odborniku dr. F. Lašiču.

Kam na belo nedeljo, 24. aprila: s Putnikovim avtokarom na izlet okrog Pohorja (Dravograd-Slovenjgradec) vožnja in prvovrstno kosilo v Dravogradu le Din 80.—. Takojšne prijave pri Putniku Maribor.

Izlet Putnika v Graz v nedeljo, dne 24. aprila. Vožnja in vizum le Din 100.—. Zasigurajte si mesta! Prijave pri Putniku Maribor - Celje - Ptuj.

Z avtokarom v Graz! Putnikov izlet v četrtek, dne 28. aprila, vožnja in vizum le Din 100.—. Takojšnje prijave pri Putniku Maribor-Celje-Ptuj.

Na konjske dirke v Cvenu pri Ljutomeru v nedeljo, dne 8. maja bo vozil posebni Putnikov avtokar. Informacije in prijave pri Putniku Maribor.

Kino

Kino Union. Danes zadnjič »Tarantela«, čarobno lepa opereta glasbe, pesmi in plesa.

Narodno gledališče

Petek, 22. aprila: Zaprto.
Sobota, 23. aprila, ob 20. uri: »Slehernik«. Red B.
Nedelja, 24. aprila, ob 15. uri: »Pod to goro zeleno«. **Znižane cene.** Ob 20. uri: »Dva tucata rdečih rož«. **Znižane cene.**

Konec tedna v gledališču. V soboto ponovitev izvrstno uspele duhovne igre **»Slehernik«** za red B. — V nedeljo popoldne — **najbrže zadnja popoldanska predstava** v tej sezoni — posebno okoličanom na ljubo ponovitev letošnjega operetnega šlagerja **»Pod to goro zeleno« — ob znižanih cenah,** zvečer pa (tudi pri **znižanih cenah)** ponovitev zelo zabavne in duhovite rimske komedije **»Dva tucata rdečih rož«.**

Gostovanje g. Mariona Vlahoviča se mora radi njegove obolelosti preložiti na pozneje.

Gostovanje Vekoslava Janka. Mariborsko gledališče se pogaja s članom ljubljanskega gledališča, baritonistom Vekoslavom Jankom za gostovanje v **»Trubadurju«.**

Dunajska vremenska napoved predvideva za jutri v soboto 23. t. m. sledeče vreme: Pretežno jasno, po noči mrzlo, preko dne nekoliko topleje.

Poškodbam je podlegel. V torkovi izdaji našega lista smo obširno poročali o nesreči, ki se je pripetila za velikonočne praznike v Leviču pri Laporju in katere žrtev je postal 30 letni poklicni rudar Ciril Bračič iz Sv. Jerneja pri Ločah. Ko se je po nesrečnem naključju sprožila lovska puška, se je zarilo 30 šiber v Bračičevo glavo in roke in so ga morali prepeljati v tuk. splošno bolnišnico, kjer je kljub skrbni negi in prizadevanju tuk. zdravnikov v noči od četrtka na petek — zadobljenim poškodbam podlegel.

Usodno srečanje dveh kolesarjev ob limbuškem potoku. Včeraj popoldne se je vračal z dela 32 letni železničar Ivan Planinc proti svojemu domu. Ob limbuškem potoku se je srečal z drugim kolesarjem, ki je vozil istotako po desni strani. Sunek je bil tako močan, da je Planinc odletel daleč od poti in si pri tem zlomil desno nogo. Prepeljati so ga morali v tuk. splošno bolnišnico, kjer se sedaj zdravi.

Neutemeljeno razburjenje. Po Mariboru krožijo te dni razburljive vesti, češ da so se nekateri rekruti ob priliki prevoza radi žel. nesreče ponesrečili. — Številni starši so se v zvezi s temi govoricami obrnili na mariborsko vojaško okrožje. V zvezi s tem nam službeno sporočajo, da so te govorice neresnične in da so vsi rekruti s področja tukajšnjega vojaškega okrožja prispeli zdravi na svoja mesta.

Zanesljivost... Trgovec Ivan Koražija je poslal včeraj svojega 35 letnega hlapca Franca K. na kolodvor ter mu izročil 260 din, da plača tovornino. Hlapec je odšel, nazaj pa ga ni bilo več. Sedaj ga išče policija.

Tatovi na »Griču«. Danes ponoči so še neizsledni zlikovci vdrli v gostilno na »Griču« ter odnesli razne želodčne dobrine, vino in žganje v skupni vrednosti okoli 3000 dinarjev. Orožniki poizvedujejo sedaj za storilci.

Služkinje in kuharice je okradla. V zadnjem času je mariborska policija prejela več prijav mariborskih služkinj in kuharic, ki so jim zmanjkale razne obleke in perilo. Policija je ugotovila, da so predmeti izginjali takrat, ko je pri omenjenih služkinjah in kuharicah prenočila neka 37 letna služkinja Ivanka Prešernova iz Radovljice, ki jo je policija včeraj aretirala. Prešernova je pri zaslišanju tatvine priznala ter je bila izročena v zapore mariborskega okrožnega sodišča.

S strtim prsnim košem pod hlodi. Včeraj popoldne se je pripetila v Janževem vrhu na Pohorju ob priliki spravljanja drvi in hlodov usodna nesreča, ki bi kmalu zahtevala življenje 45 letnega drvarja Nikolo Jamnika. Velik hlod mu je zgrmel preko prsi in ga pokopal pod seboj. Ostali delavci, ki so bili v bližini, so nezavest-

In v Mariboru?

Prejeli smo: »Te dni ste objavili ponatis iz priljubljene celjske »Nove dobe« pod naslovom »Hrvatske razmere«. Lahko bi pa napisali temu odgovarjajoč članek: Mariborske razmere. Samo pomislite: Takoj po vojni smo imeli v Mariboru štiri manufakturne engrosiste, pet špecerijskih engrosistov, tri papirne ter galanterijske engrosiste. Od vsega tega sta ostala v teku let komaj — dva engrosista (špecerija). Danes ni v Mariboru nobenega engrosista s področja manufakturne, galanterijske in papirne stroke. Kam je šlo vse to? Kako je to mogoče? Mariborsko trgovsko in poslovno življenje propada, nazadnje. Vse so potegnili v Zagreb predstavniki tiste rase, ki jo omenjate v navedenem ponatisku. Kdor hoče blago naročiti, mora v — Zagreb. Vidite, tako so se razvile te stvari slovenskim trgovcem v kvar in škodo. To so zadeve, ki dajejo misliti. Mar res ni nobenega izhoda, nobene pomoči...?«

nega in težko poškodovanega Jamnika izvlekli izpod hloda in ga po železnici prepeljali na koroški kolodvor, odkoder so ga tukajšnji reševalci odpremili v marib. splošno bolnišnico. Notranje poškodbe, ki jih je utrpel ponesrečeni Jamnik, so tako nevarne, da je le malo upanja, da bi ostal pri življenju.

Ročni voziček, kolo... Krojaškemu mojstru Francu Novaku, stanujočemu v Gosposki ulici 52, je doslej še neznani in neizsledeni tat odpeljal 500 din vreden ročni voziček. — Delavcu Ivanu Krajncu iz Sp. Radvanja je izpred sodišča izginilo 1600 din vredno dvokolo z eviden. štev. 24629.

Današnji trg. Na današnjem ribjem trgu je bilo silno malo rib, in sicer 80 kg sardelic, ki so jih prodajali po 13 do 14 din za kg, ter 30 kg belic po 8 din. Razen tega je bil na trgu še škaf žabjih krak. Venec po 2 din.

Framske novice

Poznate tisti stari pregovor? Glasi se: Kdor drugim jamo koplje... Framčani smo doživeli te dni veliko resnico: Drugim so kopali jamo, pa so sami vanjo padli... Naše vzorno agilno in delavno Sokolsko društvo je priredilo namreč na velikonočni ponedeljek lepo Finžgarjevo ljudsko igro »Divji lovec«. Predstava je bila v našem Sokolskem domu. Na našem velikem in prostornem sokolskem odru, ki je opremljen s prelepimi, učinkovitimi kulisami, se je posrečilo prikazati in oblikovati igro s polno izraznostjo ter verodostojno plastičnostjo. Navzočih je bilo več kakor 450 hvaležnih gledalcev, ki so prizor za prizorom sprejeli z neprekinjenim ploskanjem, odobravanjem ter sočutno ginjenostjo. Topla, iskrena zahvala gre sestri Ivanki Volmutovi. Njena živahna razgibanost, spretnost, nadarjenost ter odrska praksa so pripomogle k prodornemu, popolnemu uspehu. Pa tudi vsi ostali sodelujoči, ki so pri večmesečnih vajah izgubljali čas, so popolnoma pozabili na marljivi trud. Doživeli so ob tako lepem obisku prijetno zadoščenje in so vsi svoje vloge zadovoljivo, mestoma naravnost izvrstno rešili. Spretno tehnično delo pri odrskih napravah je opravil požrtvovalni br. Ludovik Volmut, ki so mu stali pri tem ob strani tudi drugi nesebični bratje igralci. Zahvalo pa dolgujemo tudi bratskemu društvu v Studencih, zlasti pa br. C. Hočevarju, za predvajane filmske slike. Prav tako bratskim društvom Tezno, Rače in Dobrovci ter vsem drugim gostom, ki so v tako lepem številu prihiteli k igri. Tudi domačinov ne smemo pozabiti pohvaliti, saj so prispeli preko 250 po številu in so se požvižgali na razne strastne protiagitacije. Nekaterim maloštevilnim je bilo toliko do tega, da bi preprečili to krasno uspelo sokolsko prireditev, pa so se urezali in so se zaman trudili. Njih hudobne namene pa je odnesla bistra voda framskega potoka. Dober tek k blamaži. Framčani pa so pokazali, da se ne dajo niti komandirati, niti strahovati. Sedaj se celo krave smejijo prenapetežem, od katerih bo nekatere znane, ki so že nekje zapisani, prva sapa odpihnila daleč neznanokam, ali pa na prosto pod sinje nebo, kamor so na velikonočni ponedeljek upirali svoje poglede in čakali, da jim bo mana padla z nebes. Pa je ni bilo, pač pa je bilo veliko gmotnega in moralnega uspeha, ki si ga je znova priboril framski Sokol.

Intervencija za aretiranega sina nadvojvode Franca Ferdinanda

DUNAJ, 22. aprila. Po informacijah iz Londona je interveniral v londonskem zunanjem ministrstvu bivši vojaški ataše pri angleškem poslaništvu na Dunaju kapetan Wood in sicer radi aretacije kneza Hohenberga, sina pokojnega avstr. prestolonaslednika nadvojvode Franca Ferdinanda. Kapetan Wood je zaprosil angleško vlado, da intervenira v Berlinu v korist aretiranega kneza. Stališče angleškega zunanjega ministrstva v tej zadevi še ni znano. Hčerka kapetana Wooda je namreč žena aretiranega kneza Hohenberga.

Mar ne veš

— da se je odbor za nevmešavanje po daljšem odmoru zopet sestal, da bi se prepričal, če je v pogledu odstranjenja inozemskih prostovoljcev beležiti že kak napredek.

— da je zakon pustolovščina, pri kateri ne vemo, kako se bo končala.

— da je neka gospa v Ameriki vse svoje imetje zapustila svojemu psu, češ da je od vseh njenih sorodnikov bil pes najzvestejši.

Zakonca.

On: Da, da. Ti si z menoj ljubka le takrat, ko potrebuješ denar.

Ona: Bodi srečen, da tako pogostokrat potrebujem denarja.

Pozna jih.

Visokošolec: »Mi bi svoj klub prenesli v vašo gostilno. Ali imate kako veliko mizo?«

Oštir: »Poglejte si tole mizo, pod to jih lahko najmanj deset leži.«

O tem in onem

Nova kitajska Jeanne d' Arc

Poslednji uspehi kitajskega orožja so silno dvignili ponos in moralo Kitajcev, saj so na mnogih mestih porazili Japonce. Med najbolj navdušenimi članicami ženskega bataljona je 23 letna Kitajka Yao Jin Fen. Bila je dijakinja in se je odlikovala v borbah že pred sedmimi leti za časa mandžurskih borb, v katerih je načelovala četi prostovoljcev. Leta 1932 je ob boku čet generala Yenya, branila utrdbo Wusung. Zatem se je umaknila v provinco, sedaj pa se je postavila na čelo takozvanega »samomorilnega bataljona« v znanih modrih uniformah. Ravno ta bataljon je prvi prebil japonske postojanke pri Hsienu.

Štirje nesrečni zakoni

V Milwaukee so našli ustreljenega starinarja Josefa Barberja. Smrt ga je presenetila v spanju. V njegovem stanovanju je bilo vse v najlepšem redu, kar priča, da je moral biti morilec iz najbližje okolice. Policija je kmalu pojasnila njegovo tragično smrt. Na dan je prišel čuden življenjski roman priletnega starinarja. Mož je bil štirikrat oženjen in v vseh štirih primerih je šlo za njegovo življenje.

Prvič se je oženil z Betty Blainovo. V začetku je bil zakon srečen, kmalu je pa nastopila bolestna ljubosumnost, s katero je Barber svojo ženo naravnost mučil. Nekega dne je dobil silne želodčne krče, zdravnik je ugotovil zastrupljenje s strihninom. Samo takojšnja pomoč mu je rešila življenje. Njegova žena se je sama javila policiji in priznala, da je hotela moža zastrupiti. Obsojena je bila na tri leta težke ječe in zakon je bil ločen. Leta 1920 se je Barber drugič oženil in sicer zelo bogato. Zakonca sta odpotovala na ženitovanjsko potovanje na rivijero, kjer je postal mož zopet silno ljubosumen, toda sam je po povratku vzdrževal ljubico kar na stroške svoje žene, ker takrat ni nič zaslužil. Nekega dne ga je žena zasačila pri ljubici in ga obstrelila. Obsojena je bila na sedem let ječe in tudi drugi Barberjev zakon je bil ločen. Tretjič se je Barber oženil leta 1929 s kabaretno plesalko, toda poročena sta bila samo 18 mesecev. Nekega dne sta se sprla in žena je moža med prepirom nevarno oklala z nožem. Ko je v ječi podlegla pljučnici, se je oženil s Heleno Rubinovo, ki ga je zdaj po pičlih dveh letih zakona ustrelila.

Nikar se ne ustrašite, da mislimo izdelovati ženske!

Nikar se ne ustrašite, da mislimo izdelovati ženske; saj jih je že itak preveč na svetu. Na svetu je pa tudi več receptov, kako lahko naredimo žensko. En tak recept imajo orijentalski narodi in ta pravi: Twarshi, bog indijske mitologije, je ustvaril svet. Ko je pa hotel ustvariti žensko, je opazil, da nima pri roki ničesar, kar bi mu služilo v ta namen. Zato je postal otožen in dolgo je razmišljal, kaj bi storil. Slednjič se je pa odločil in lotil dela. Vzel je okroglost lune in valovitost kače, gibčnost ovijalk in vitkost vrbovih šibic, vzel je žamet rož, lahkoto hlapov in šelest solnčnih žarkov. Vse to je pomešal s solzami oblakov in dodal nestanovitnost vetra. To mešanico je zabelil z bojazljivostjo zajca, z nečimernostjo pava, trdoto demanta in krvoločnostjo tigra. Končno je dovršil svoje delo s klepetavostjo papige, hladom snega in sladkorčkanjem grlice. In ko je vse tako storil, je bila ustvarjena ženska.

Obtoženec: »Pomislite, gospod sodnik: mlečen riž, pražen riž, riž na juhi, dan na dan riž, teden za tednom riž, saj sem že skoraj kitajsko govoril.«

Darujte za azilni sklad PTL!

Razno

Morske ribe
danes in jutri v veliki izbiri, pripravljene na razne načine. Cene zelo zmerne. Vino viško, prvovrstno. Gostilna »Otok Vis«, Sodna ul. 16. 2362

2500 DIN
rabite, da zaslužite 1000 din mesečno doma! Postranski zaslužek! Dopise: »Anos«, Maribor, Orožnova 6. 2354

AVTOTAKSI
Leonid Kvitko, Maribor, Magdalenska ul. 34, telefon 28-82 1971

Iščem za takoj
DRUŽABNIKA(CO)
z din 20.000 za sezonsko podjetje. Ponudbe na upravo lista pod »Sezona«. 2357

Prispele
SVEŽE MORSKE RIBE
vsakovrstne, pripravljene na razne načine. Novo došla pristna dalmatinska in ljutomerska vina. Se priporoča Štibler, gostilna »Ljutomer«, Rotovški trg. 2360

Pomnite: *Večernik je edini obmejni slovenski dnevnik. Radi tega širimo ga in podpirajmo ga!*

Mal' položi dar domu na oltar!

Sobo odda

ODDAM SOBO
s štedilnikom eni ali dvema osebama. Kratka ul. 5, Studenci, za Rapidovim igriščem 2355

Lepo, sončno
SOBO
z dvema posteljama za dve ali eno osebo takoj oddam. Koroščeva ul. 22. 2356

Službo dobi

VARUHINJO
sprejmem k 3 letnemu otroku poldnevno. Kejžarjeva 26, dvorišče. 2358

SLUŽKINJO
za vsa dela sprejmem. Gostilna »Ljutomer« Rotovški trg. 2359

Zarota v verzih

Častnik ni hotel izdati svoje ljubice, zato je sprejel vso krivdo na svoje rame. »Predrznil sem se vzeti knjigo s te mize.«

»Stotnik!« zapove carica. »Ivan Vasiljevič naj premišljuje svojo drznost štiri mesece v zaporu.«

Stotnik se prikloni ter namigne častniku, naj mu sledi.

Ivan Vasiljevič se prikloni pred carico in izpregovori: »Carska milost naj mi dovoli, da bi smel —«

»Pojdi — obsojen si!« ga prekine carica.

Zapustil je dvorano in za njim stotnik.

Katarina je ostala samo s Potemkinom, ki jo ogovori: »Ali si smem dovoliti majhno vprašanje?«

»Govori, ljubi Grigorij!« privoli carica.

»Ali smem vedeti, kdo je oddal moji vzvišeni vladarici pismo Hedvike Branicke, ki je bilo meni namenjeno?«

»Grof Grigorij Orlov, dragi prijatelj.«

»Da bi me očrnil, kakor da ne znam ceniti naklonjenosti . . .«

V tem je pritekel stotnik straže v dvorano.

»Kaj se je zgodilo?« ga vpraša Katarina presenečeno.

»Carska milost, prišel sem nenadoma na sled zaroti.«

»Zaroti!« vzklikneta istočasno Katarina in Potemkin.

»Tu je dokaz,« potrdi častnik in poda carici s svinčnikom popisan kos papirja.

Carica ga pograbi in čita; nato ga da Potemkinu, ki z zanimanjem prečita vse bino.

»Torej je vendar resnica, da kujejo zarote proti meni, proti prestolu, proti mojemu življenju! Kje si dobil ta list?«

»Dal mi ga je Ivan Vasiljevič Krasilnikov.«

»On? — Takoj mi ga privedi, da ga sama zaslišim!«

V tem je napisal Potemkin nekaj kratkih pisem in poprosi Katarino: »Izvoli, carska milost, podpisati ta pisma.«

»Kaj obsegajo?«

»Seznam in zaporno povelje za vojsko vodje, ki jih pismo obtožuje veleizdaje; nato premestitev nezanesljivih polkov in proglasitev prekega soda.«

Carica je vse takoj podpisala in rekla: »Te ukaze izdamo šele takrat, ko se o vsem prepričamo.«

»Kakor želite carska milost; prosim pa za dovoljenje, da smem oditi in urediti nekatere varnostne naredbe v zaščito moje vladarice.«

»Pojdi, dragi prijatelj;« dovoli carica in nežno doda: »Tvoje oko je previdno bdelo, mili Grigorij — presrčna ti hvala!« Ponudila je Potemkinu roko, ki jo je gorko poljubil.

Carica je ostala sama. Še enkrat je prečitala list, ki ga je grof Orlov z drobnimi pikami označil v »Henriadi«. Carica je mirno pričakovala častnika Krasilnikova; veselila jo je zavest, da Potemkinova pozornost, ki ga je hotel Orlov uničiti, še vedno bdi za njeno varnost.

V tem je vstopila Hedvika Branicka v dvorano. Ljubeznivo je pozdravila Katarina deklico, Zala Poljakinja je hotela razodeti carici, da ljubi Ivana Vasiljeviča Krasilnikova.

Na nežen način je pričela razkrivati carici svojo srčno zadevo. Vsa presenečena pa je ostrmela, ko ji je carica ponosno vzravnana glasno dejala: »Ivan Vasiljevič Krasilnikov je zarotnik in veleizdajalec in bo s svojimi tovariši — ustreljen.«

Krasna Poljakinja, ki je najprej nežno zardela, je sedaj smrtno prebledela in ni v prvem hipu niti razumela vseh caričinih besed. Kmalu pa se zave: »Ivan zarotnik? Izdajalec? Carska milost, prisegam, da to ni res!«

Takoj se sama prepričaš,« jo zavrne carica in pokaže k vratom, skozi katera je prihajal stotnik z Ivanom Vasiljevičem. Z druge strani pa se je vračal Potemkin.

Carica ogovori Ivana: »Ivan Vasiljevič, vedno sem ti bila prijazna, ti pa si mi z nehvaležnostjo poplačal naklonjenost. Izdajalec si! Samo z odkritosrčnim priznanjem in imenovanjem sokrivcev lahko pomiriš mojo jezo!«

»Nisem izdajalec, niti zarotnik, temveč najzvestejši sluga. Slučaj, v katerem vidim previdnost božjo, je dal v moje roke dokaze o nevarnosti, ki je grozila moji milosti vladarici. Že prej sem hotel vaši milosti sporočiti o vsem, pa mi niste dovolili govoriti.«

(Dalje.)

Izdaja konzorcij »Jutra« v Ljubljani. Odgovorni urednik MAKSO KOREN. Za inseratni del odgovarja SLAVKO REJA. Tiska Mariborska tiskarna d. d., predstavnik ravnatelj STANKO DETELA, vsi v Mariboru.